

Η Κίνα

Αδιαμφισβήτητα όταν αναφέρεται κάποιος για αναδυόμενες δυνάμεις η πρώτη χώρα που του έρχεται στο μυαλό είναι η Κίνα. Ο “Ασιατικός Δράκος” ή Γίγαντας έχει καταφέρει να αποτελέσει τη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο και να διατηρεί εν πολλοίς τη δυναμική της. Τα βασικά της στοιχεία είναι τα ακόλουθα:

Πληθυσμός: 1.32 δις. – η δεύτερη πολυπληθέστερη χώρα που όμως έχει καταφέρει, χάρη στην πολιτική του ενός παιδιού που εφάρμοζε μέχρι και πρόσφατα, να σταθεροποιήσει τον πληθυσμό της.

ΑΕΠ: 12.2 τρις (2^η οικονομία στον κόσμο)

Κατά κεφαλήν: 9.186 – σημαντική αύξηση από το 1971, οπότε και ξεκίνησε η προσέγγιση με τη Δύση.

Ανεργία: 4,1% - ιδιαίτερα χαμηλό – υπενθυμίζεται ότι 0% ανεργία δεν μπορεί να υπάρξει ουσιαστικά ποτέ.

Πληθωρισμός: 4%

Εξαγωγές: 2.3 τρις – ένας “παγκόσμιος έμπορος” όπου εξαγει σημαντικό μέρος των παραγόμενων προϊόντων εντός της επικράτειάς της. Έχει αρχίσει να αναθεωρεί το συγκεκριμένο μοντέλο.

ΑΞΕ: 168 δις – σημαντικός προορισμός επενδύσεων , αν και τα πρόσφατα γεγονότα με τις ΗΠΑ φαίνεται να έχουν μια αρνητική επίδραση στην προσέλκυση πολλών ΑΞΕ.

Η Κίνα βρίσκεται στην άλλη πλευρά από τη Ρωσία όσον αφορά στον τρόπο με τον οποίο μια σοσιαλιστική οικονομία που δεν ενσωματώνει ιδιωτικές πρωτοβουλίες μπορεί να περάσει σε ένα μοντέλο πιο κοντά σε αυτό της «οικονομίας της αγοράς». Αντί της θεραπείας -σοκ η επιλογή του Πεκίνου ήταν μια σταδιακή, αργή, σχεδόν απόλυτα ελεγχόμενη διαδικασία εισαγωγής φιλελεύθερων οικονομικών πολιτικών. Μάλιστα, η θέση αυτή ήταν και είναι τόσο ισχυρή , όπου τα πρώτα ανοίγματα προς το δυτικό μοντέλο λειτουργίας (στον οικονομικό πάντα τομέα) έγιναν σε επιλεγμένες περιοχές και μετά το «πείραμα» διαχέονταν και στην υπόλοιπη επικράτεια. Έτσι, από το 1978 με την πολιτική των «ανοικτών θυρών» (Open door policy), η Κίνα θα ανοίξει τις πόρτες της προς ξένες επενδύσεις και ιδιωτικές εταιρείες προσφέροντας σημαντικά οφέλη σε εξαγωγικού χαρακτήρα επιχειρήσεις. Αυτή η τάση διευρύνθηκε με πλέον την προσπάθεια να επικεντρώνεται στην ανάδειξη της Κίνας σε χώρα υψηλής τεχνολογίας.

Κάποια βασικά χαρακτηριστικά ιστορικά σημεία για την πορεία της Κίνας είναι τα ακόλουθα:

1970 – προσέγγιση με Δύση – κατά τη δεκαετία αυτή η Κίνα, έχοντας ψυχρανθεί με την ΕΣΣΔ, θα προσεγγίσει και θα αφήσει να την προσεγγίσει η Δύση με πρωτεργάτη τις ΗΠΑ. Θα επιλέξει μάλιστα σταδιακά να ανοιχτεί προς την παγκόσμια οικονομία και να ενσωματώσει στη λειτουργία της στοιχεία φιλελεύθερης οικονομικής πολιτικής

1989 – τα γεγονότα στην πλατεία Τιεν Αν Μμεν όπου καταπνίγηκε διαδήλωση φοιτητών με βασικό αίτημα περισσότερη δημοκρατία έδειξαν ξεκάθαρα ότι στο πολιτικό επίπεδο η Κίνα δεν έχει εξελιχθεί και δεν επιθυμεί κάτι τέτοιο. Έδειξε επίσης στον κόσμο ότι η οικονομική ανάπτυξη από μόνη της, και τουλάχιστον ως ένα βαθμό, δεν μπορεί να φέρει τη δημοκρατία σε ένα κράτος. Τα γεγονότα αυτά υπήρξαν η αιτία για διακοπή των θερμών σχέσεων με τη Δύση και με σχετικές επιχειρηματικές κινήσεις αλλά μόνο πρόσκαιρα – το 1992 θεωρείται η χρονιά κατά την οποία οι σχέσεις της επέστρεψαν περίπου στα προ των γεγονότων επίπεδα. Παραμένει, όμως, ένα εμπάργκο όπλων από την ΕΕ και τις ΗΠΑ.

2001 – εντάχθηκε ύστερα από μακροχρόνιες διαπραγματεύσεις στον ΠΟΕ. Πλέον η Κίνα αποτελεί μέλος του και απολαμβάνει σχετικά προνόμια. Κάποια είναι ιδιαίτερα σημαντικά όπως θα φανερώσουν τα γεγονότα του 2005.

2002 – αποδοχή επιχειρηματιών στο ΚΚΚ – η Κίνα φαίνεται να χαλαρώνει λίγο τον πολιτικό έλεγχο, επιτρέποντας να γίνουν μέλη του Κόμματος επιχειρηματίες.

Ιράκ 2003 – Η Κίνα για πρώτη φορά τοποθετείται αρκετά πιο σθεναρά από άλλες φορές σε μια επέμβαση σε 3^η χώρα η οποία βρίσκεται αρκετά μακριά της. Έρχεται σε αντιπαράθεση με τις ΗΠΑ αλλά και πιο κοντά με την ΕΕ – έως και το 2005 θεωρείται ως μήνας του μέλιτος ανάμεσα στις δύο πλευρές.

2008 – η παγκόσμια οικονομική κρίση φέρνει στο προσκήνιο την Κίνα. Θέλοντας και μη αναλαμβάνει κεντρικότερο ρόλο και αποτελεί σημείο κλειδί για τη σταθεροποίηση του οικονομικού συστήματος.

Κίνα και ΟΗΕ

Η Κίνα εισήλθε επίσημα στον ΟΗΕ το 1971 όταν και αντικατέστησε την Ταϊβάν ως διάδοχος του κινεζικού κράτους. Η αλλαγή αυτή ήρθε μετά την προσέγγισή της με τη Δύση. Από τότε και έχοντας την ιδιότητα του μόνιμου μέλους του ΣΑ η Κίνα έχει ελάχιστα αξιοποιήσει τη δυνατότητα να ασκεί βέτο – μόνο 12 φορές. Από την άλλη πλευρά αποτελεί το κράτος-μέλος με τις περισσότερες αποχές από ψηφίσματα, ουσιαστικά επιλέγοντας να μην πάρει θέση ή δείχνοντας με τον τρόπο αυτό τη μερική αντίρρησή της επί του ζητουμένου των ψηφισμάτων αυτών.

Η Κίνα φαίνεται να πιστεύει αρκετά στον ΟΗΕ του οποίου τις αποστολές υποστηρίζει διαχρονικά. Αυτή τη στιγμή περισσότεροι από 2.500 στρατιώτες βρίσκονται σε σχετικές αποστολές.

Όσον αφορά, δε, τη διαδικασία αναμόρφωσης του οργανισμού, την υποστηρίζει πλήρως, τοποθετούμενη υπέρ μιας καλύτερης εκπροσώπησης όλων των περιφερειών του κόσμου εν γένει και ειδικά του αναπτυσσόμενου κόσμου. Σχετικά με την αναμόρφωση του ΣΑ δίνει έμφαση στην εκπροσώπηση της Αφρικής η οποία δεν έχει ουσιαστική μόνιμη εκπροσώπηση και στην οποία η Κίνα έχει σημαντικά συμφέροντα.

Κίνα, Παγκόσμια Τράπεζα και ΔΝΤ

Αντίστοιχα με τις εξελίξεις στον ΟΗΕ, η Κίνα έγινε μέλος της Παγκόσμιας Τράπεζας και του ΔΝΤ το 1980 σε αντικατάσταση της Ταϊβάν. Ως αναπτυσσόμενο κράτος έχει λάβει σημαντικά δάνεια από την ΠΤ για αναπτυξιακά έργα εντός της επικράτειάς της – ακόμα λαμβάνει και είναι επιλέξιμο κράτος. Όσον αφορά στο ΔΝΤ έχει λάβει μια φορά, το 1986, την υποστήριξή του καθώς αντιμετώπισε προβλήματα με την οικονομική της πορεία. Παράλληλα, όμως, έχει μια ισχυρή θέση εντός αυτού καθώς:

- Όταν έγινε μέλος το 1980 πίεσε και έλαβε μια θέση διευθυντή στο συμβούλιο (22 μέλη) του ΔΝΤ – ουσιαστικά ξεχωρίζοντας από άλλα αναπτυσσόμενα κράτη μέλη
- Από το 2016 το κινεζικό νόμισμα εντάχθηκε στα 5 πλέον εθνικά νομίσματα που αξιοποιούνται από το ΔΝΤ στα αποθεματικά του – αναγνωρίζοντας έτσι τη διεθνή απήχηση του νομίσματος αυτού

Η αναπροσαρμογή ψήφων το 2010 βελτίωσε σημαντικά τη θέση της εντός των δύο οργανισμών και πολλοί αναλυτές θεωρούν ότι η αργοπορία επικύρωσης της συμφωνίας από διάφορα κράτη της Δύσης και ειδικά τις ΗΠΑ σχετιζόταν πρωτίστως με το γεγονός ότι η Κίνα ενισχύθηκε σημαντικά.

Κίνα και ΠΟΕ

Μέλος από το 2001 ύστερα από δυσκολές διαπραγματεύσεις κατά τις οποίες η Κίνα αναγκάστηκε να δεχτεί πρόσθετα μέτρα και όρους για τα επόμενα 15 έτη (έως και το 2016). Μάλιστα, η Κίνα δεν εντάχθηκε ποτέ ως αναπτυσσόμενη οικονομία ,γεγονός που σημαίνει ότι δεν είχε πολλά από τα προνόμια αυτών των οικονομιών κατά την είσοδό τους στον ΠΟΕ.

Η Κίνα δεν έχει ένα ιδιαίτερα προστατευτικό προφίλ όσον αφορά στους δασμούς που επιβάλλει στα εισαγόμενα προϊόντα. Με μέσο δασμό το 10% θεωρείται αρκετά ανοικτή οικονομία – αν και δεν συμβαίνει το ίδιο με τα διάφορα μη δασμολογικά εμπόδια και, κυρίως, όσον αφορά στις επενδύσεις.

Παράλληλα, αποτελεί έναν από τους βασικούς δρώντες στον μηχανισμό επίλυσης διαφορών , καθώς τόσο η ίδια όσο και κυρίως άλλα κράτη έχουν καταγγείλει συχνά εμπορικές πρακτικές της Κίνας ως αθέμιτες. Μάλιστα, σημειώνεται ότι η Κίνα κατά πάγια τακτική της προσπαθεί να λύνει τις όποιες διαφορές της με διμερείς διαπραγματεύσεις , κάτι το οποίο σημαίνει ότι οι υποθέσεις για τις οποίες κατηγορείται για κάποια αθέμιτη εμπορική πρακτική είναι περισσότερες απ' ό τι το επίσημο νούμερο υποδηλώνει.

Τέλος, η Κίνα έχει σαφέστατα σημαντική επιρροή στην Ανατολική Ασία και συμμετέχει σε διάφορες περιφερειακές διεργασίες. Πιο σημαντική ίσως είναι η ASEAN+3, μια πρωτοβουλία των 10 κρατών μελών της ASEAN (περιφερειακή συνεργασία της Νοτιοανατολικής Ασίας) συν τη Νότιο Κορέα, την Ιαπωνία και την Κίνα όπου συζητιούνται διάφορα, οικονομικής και εμπορικής κυρίως φύσης, θέματα. Παράλληλα, συμμετέχει στο East Asia Community όπου γίνεται προσπάθεια καλύτερου συντονισμού και διαλόγου ανάμεσα σε Ασιατικές κυρίως χώρες.